

doc. PhDr. Jaroslav Toms, CSc.
(29. června 1933, Praha – 27. dubna 2018, Plzeň)

Katedra historie Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni se zármutkem oznamuje odborné veřejnosti, že dne 27. dubna 2018 po dlouhé nemoci zesnul náš někdejší kolega a učitel doc. PhDr. Jaroslav Toms, CSc.

doc. PhDr. Jaroslav Toms, CSc. působil na katedře historie Pedagogické fakulty v Plzni a následně Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni v letech 1973–1995. Jeho specializací byly moderní československé dějiny, regionální dějiny západních Čech a dějiny sociální. Publikoval řadu studií a článků zejména k problematice dělnického hnutí, dějin závodů, odsunu Němců a dosídlování pohraničí po roce 1945. Tutéž problematiku také vyučoval.

Jaroslav Toms se narodil 29. června 1933 v Praze-Zličíně v rodině dělníka. Absolvoval zde měšťanskou školu a následně dva roky reálného gymnázia. To však nedokončil a přešel na hornické učiliště Uhelných dolů Kladno, které roku 1951 úspěšně zakončil učňovskými zkouškami. Poté se přece jen rozhodl pro studijní dráhu a absolvoval roční státní kurz pro přípravu na vysokou školu, který zakončil roku 1952 maturitní zkouškou. Téhož roku nastoupil ke studiu na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, učitelské obory český jazyk, dějepis a občanská výchova. Studium zdárně ukončil roku 1955 státními zkouškami a obdrželým dobovým titulem promováný pedagog. V roce 1967 absolvoval podruhé, a to na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde vystudoval učitelství pro střední školy, aprobace český jazyk – dějepis.

V roce 1955 nastoupil Jaroslav Toms nejprve na úřednické místo do podniku Uhelný průzkum Osek, v Ústeckém kraji. Po dvou letech, roku 1957, začal působit jako učitel na Základní devítileté škole v Ostrově nad Ohří. V letech 1961–1964 zastával post okresního školního inspektora v Aši. V letech 1964–1968 byl uvolněným politickým pracovníkem na Okresním výboru Komunistické strany Československa v Karlových Varech. Pak krátce působil jako učitel na Střední zemědělsko-technické škole ve Žluticích (od 1. 9. 1968 do 15. 10. 1969) a koncem roku 1969 se vrátil na Okresní výbor KSČ do Karlových Varů, a to na pozici tajemníka pro ideologickou práci. Dne 1. června 1973 nastoupil jako odborný asistent na Pedagogickou fakultu v Plzni, na katedru historie a byl pověřen přednáškami z nejnovějších československých dějin. Studium externí vědecké aspirantury absolvoval Jaroslav Toms na Ústavu marxismu-leninismu ÚV KSČ v Praze v letech 1978–1983. Roku 1983 obhájil kandidátskou práci *K problematice odsunu Němců z ČSSR, osídlovací politiky KSČ a osídlování Karlovarska v letech 1945–1948*, školitelem mu byl doc. Dr. Antonín Faltys, historik Ústavu marxismu-leninismu. Roku 1984 vykonal státní rigorózní zkoušku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a následujícího roku úspěšně absolvoval jmenovací docentské řízení pro obor Československé dějiny na Pedagogické fakultě v Plzni. V roce 1995 působil Jaroslav Toms na katedře historie na poloviční úvazek, roku 1996 dosáhl důchodového věku a opustil aktivní pedagogickou činnost. Věnoval se pak coby emeritní badatel i nadále problematice česko-německých vztahů a problematice pohraničí. Mezi studenty i kolegy byl oblíbený pro svou přátelskou a bodrou povahu.

Čest jeho památce!

Z bibliografie Jaroslava Tomse:

- Jaroslav TOMS, *Přehled dějin dělnického hnutí a KSČ v Západočeském kraji*. Plzeň 1987. 52 s.
- Jaroslav TOMS, *Regionální prvky v učivu dějepisu v 7. ročníku ZŠ. 2. část, 1917–1939*. Plzeň 1988. 68 s.
- Jaroslav TOMS, *Vybrané kapitoly z nejnovějších dějin Československa. České dějiny 1918 – současnost*, Plzeň 1992. 124 s.
- Jaroslav TOMS, *Přehled vývoje česko-německých vztahů na území České republiky od 12. století do roku 1947*, Plzeň 1993. 136 s.
- Jaroslav TOMS, *Od Mnichova po osvobození. Přehled dějin Čechů a Slováků v letech 1938–1945*, Plzeň 1995. 148 s.
- Jaroslav TOMS, *K problematice působení sociální demokracie a jejího představitele L. Pika v Plzni v letech 1918–1938*, Západočeský historický sborník 2, 1996, s. 371–378.
- Jaroslav TOMS, *Dvě triumfální cesty prezidenta Dr. Edvarda Beneše do západních Čech v letech 1945 a 1947*, Západočeský historický sborník 3, 1997, s. 301–311.
- Jaroslav TOMS, *Luděk Pík – sociálnědemokratický novinář, politik a starosta Plzně*, Plzeňský deník, 1. 3. 2000, s. 15.

Naděžda Morávková